

Stvorite održive inovacije u malim i srednjim poduzećima koristeći kreativne metode i procese CrealInnovation

**Prioritetna os 1: Promoviranje mediteranskih inovacijskih kapaciteta za razvoj pametnog i održivog
rasta**

**Specifični cilj 1.1: Povećanje transnacionalne aktivnosti inovativnih klastera i mreža ključnih sektora
MED područja**

D4.1.2: Nacionalni priručnik o CrealInnovation laboratorijima

Glavni projektni partner: PP4 – SRC Bistra Ptuj
Partner na projektu: UNIZG-FER

1. UVOD	Error! Bookmark not defined.
2. NACIONALNI PROPISI I STRATEGIJE	4
3. SWOT ANALIZA KREATIVNE RADIONICE	6
3.1 SWOT analiza kreativnih radionica u Hrvatskoj	7
4. STVARANJE KREATIVNIH LABORATORIJA - CreaLab	8
5. SMJERNICE I KORACI ZA PROVEDBU KREATIVNE RADIONICE	Error! Bookmark not defined.
6. KORACI DO IMPLEMENTACIJE EKOSISTEMA KREATIVNIH RADIONICA U HRVATSKOJ..	Error! Bookmark not defined.
7. PROVEDENE RADIONICE U HRVATSKOJ	Error! Bookmark not defined.
8. ZAKLJUČCI	Error! Bookmark not defined.

1. UVOD

Projekt CrealInnovation pokazao je da je moguće kreirati izvedive, inovativne i održive ideje u jednodnevnoj radionici. S ljudima iz male tvrtke, s menadžerom i nekoliko studenata, koje vodi savjetnik za kreativnost, bilo je moguće napraviti proces, proizvod ili inovaciju na tržištu.

Iz 52 radionice s 59 malih i srednjih poduzeća kreirali smo više od 62 inovativne ideje i 26 inovacija proizvoda. Ove rezultate smatramo dokazom snage i procesa kreativne metode za inovacije u europskim malim i srednjim poduzećima.

Stoga, bilo bi poželjno stvoriti mjesta na kojima mala i srednja poduzeća mogu jednostavno i uz ograničene troškove pronaći resurse (mjesta, alate i vještine) da rade kreativne radionice

Projekt CrealInnovation usmjeren je na stvaranje inovativne atmosfere u malim i srednjim poduzećima uz pomoć kreativnih pristupa i metoda.

Dokument pred vama je vodič o tome kako provesti kreativnu radionicu u Hrvatskoj.

U vodiču su opisani osnovni nacionalni propisi i strategije vezane za kreativnost i inovacije, predstavljena su međunarodna iskustva u radu s kreativnim radionicama, analizirane su snage, slabosti prilike i prijetnje za kreativne radionice u Hrvatskoj. Opisan je laboratorij za kreativnost napravljen u Hrvatskoj i smjernice i koraci za izradu kreativnih radionica. Također su opisani koraci za implementaciju ekosistema kreativnih radionica u Hrvatskoj. Dan je i pregled provedenih kreativnih radionica za vrijeme održavanja CrealInnovation projekta u hrvatskoj.

2. NACIONALNI PROPISI I STRATEGIJE

Dvadeset i pet milijuna malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi) okosnica su gospodarstva EU-a. Zapošljavaju oko 100 milijuna ljudi, ostvaruju više od polovine europskog BDP-a i imaju ključnu ulogu u stvaranju nove vrijednosti u svakom sektoru gospodarstva. MSP-ovi pronalaze inovativna rješenja za pitanja kao što su klimatske promjene, učinkovitost resursa i socijalna kohezija te doprinose širenju tih inovacija u svim europskim regijama. Zbog toga su neophodni za dvostruku tranziciju EU-a prema održivom i digitalnom gospodarstvu te za konkurentnost i blagostanje u Europi, njezin gospodarski i tehnološki suverenitet i otpornost na vanjske šokove. Zbog svega navedenog oni su ključni element za postizanje ciljeva industrijske strategije EU-a.

Strategija za MSP-ove i održivu i digitalnu Europu

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6783-2020-INIT/hr/pdf>

Nacrt prijedloga inovacijske strategije Republike Hrvatske 2014.-2020.

<http://www.europski-fondovi.eu/sites/default/files/dokumenti/Nacrt%20Inovacijske%20strategije%202014-2020.pdf>

Strategija poticanja inovacija Republike Hrvatske 2014. – 2020.

<http://europski-fondovi.eu/sites/default/files/dokumenti/Strategija%20poticanja%20inovacija%202014-2020.pdf>

Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014. – 2020.

<https://www.hgk.hr/documents/industrijskastrategija-201420205bfbff041a6bc.pdf>

Digitalna agenda za Europu

<http://www.europski-fondovi.eu/sites/default/files/dokumenti/Digitalna%20agenda%20za%20Europu.pdf>

Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast

http://www.europski-fondovi.eu/sites/default/files/dokumenti/Europa_2020.pdf

PLAN RAZVOJA ISTRAŽIVAČKE I INOVACIJSKE INFRASTRUKTURE U REPUBLICI HRVATSKOJ

http://www.europski-fondovi.eu/sites/default/files/dokumenti/Plan_razvoja_istrazivacke_i_inovacijske_infrastrukture_u_Republici_Hrvatskoj%20%281%29.pdf

Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013. – 2020.

<http://www.europski-fondovi.eu/sites/default/files/dokumenti/Strategy-HR-Final.pdf>

3. SWOT ANALIZA KREATIVNE RADIONICE

Međunarodna iskustva u projektu predstavila su snage, slabosti, mogućnosti i probleme u izvođenju kreativne radionice.

Multidisciplinarni pristup u kreativnim radionicama omogućuje nam postizanje boljih rezultata za organizaciju koja sudjeluje u radionici. Pomoću različitih metoda i tehnika sudionici postaju zainteresiraniji i produktivniji. Naviknu se na ideju da "nema pogrešnog odgovora" ili zaborave razmišljati o pogrešnim odgovorima. Stručnjaci iz područja kreativnosti bitan su čimbenik za poticanje interakcije sudionika za zajednički rad. Iskustva u projektu pokazala su da su jednodnevne radionice najbolja opcija. Posebno za sudionike iz malih i srednjih poduzeća. Mala i srednja poduzeća moraju strateški koristiti svoje vrijeme, stoga kreativna radionica mora biti vrlo produktivna u kratkom razdoblju.

Prilikom pripreme kreativne radionice pokušajte smanjiti papirologiju. Manja i urbana mala te srednja poduzeća spremnija su za sudjelovanje u radionicama. Za privlačenje srednjih poduzeća i poduzeća iz ruralnih krajeva potreban je veći trud.

Mala i srednja poduzeća shvatila su važnost kreativnosti u procesu razvoja organizacije. Prihvatili su mogućnosti suradnje koje pruža kreativna radionica, a što je najvažnije, uvidjeli su važnost stručnog vodstva kroz kreativni proces.

Iako mala i srednja poduzeća imaju gust raspored, nekim idejama je potrebno više vremena da bi se razvile na odgovarajući način. Moramo biti spremni ponuditi mogućnost malim i srednjim poduzećima kako da uspješno provedu ideju nakon radionice. Zbog prijetnje da će malim i srednjim poduzećima nedostajati znanja za provedbu ideje, potreban je dobro pripremljen akcijski plan.

3.1 SWOT analiza kreativnih radionica u Hrvatskoj

CreaLab je stvoren na Fakultetu elektrotehnike i računarstva u višenamjenskoj konferencijskoj sobi. Navedeno mjesto savršeno je za privlačenje malih i srednjih poduzeća. Ima izvrsnu infrastrukturu i povezanost s drugim mjestima u Hrvatskoj javnim i privatnim prijevozom. Sva je oprema jednostavna za upotrebu, a postoji i tehnička podrška koja se može pozvati po potrebi.

<i>SNAGE</i>	<i>SLABOSTI</i>
- o Multidisciplinarnan pristup omogućuje bolje rezultate - o Kreativnost malih i srednjih poduzeća potaknuta je zajedničkim radom i stručnjacima - o Jednodnevna fokusirana radionica bila je optimalnog trajanja za ovu vrstu aktivnosti	- o Papirologija je bila zamorna za sudionike radionice - o Samo su manja poduzeća pokazala interes za sudjelovanje - o Većina malih i srednjih poduzeća nisu iz ruralnih područja
<i>PRILIKE</i>	<i>PRIJETNJE</i>
- o Mala i srednja poduzeća počela su prihvaćati mogućnosti suradnje koje pruža kreativna radionica - o Stvorene su bolje veze između fakulteta i malih i srednjih poduzeća. Mala i srednja poduzeća shvatila su ulogu i važnost fakulteta u tom procesu - o Mala i srednja poduzeća shvatila su važnost stručnjaka i njihovog vodstva u kreativnom procesu	- o Nakon uspješne radionice nove ideje treba dalje poticati ka realizaciji što zahtijeva dodatno vrijeme za mala i srednja poduzeća - o Manjak znanja malih i srednjih poduzeća za implementaciju ishoda radionice

4. STVARANJE KREATIVNIH LABORATORIJA - CreaLab

Laboratoriji za kreativnost (CreaLabs) idealno su okruženje za poticanje kreativnosti i inovacija. CreaLab je promjenjiva i ponovljiva struktura prostora u kojima se održavaju događaji, inicijative i radionice. Dizajn CreaLaba definicija je fleksibilnih, fluidnih, prilagodljivih i izdržljivih prostora.

CreaLabs omogućuje održavanje radionica licem u lice i virtualno. Uključuje IT funkcionalne zahtjeve koji podržavaju daljinsku suradnju i specifične interaktivne sesije kreativnosti kako bi se prevladao postojeći problem online radionica.

Postavke CreaLaba temelje se na potrebi da se odgovori na karakteristike kreativnog procesa.

Uzimajući u obzir da nije moguće stvoriti stalni kreativni laboratorij za poticanje kreativnosti kroz inovacije, budući da projekt nema financijska sredstva namijenjena tome, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet elektrotehnike i računarstva (UNIZG-FER) iskoristit će svoje postojeće sadržaje i opremiti ih za održavanje

radionica kreativnosti. Osigurat ćemo odgovarajući prostor sa svim popratnim sadržajima. UNIZG-FER nalazi se u Zagrebu, glavnom gradu Hrvatske i stoga je savršeno mjesto za privlačenje malih i srednjih poduzeća. Ima odličnu infrastrukturu i povezanost s drugim mjestima u Hrvatskoj javnim prijevozom. Kao grad s mnogo inkubatora i s obzirom na svoju lokaciju u centralnom dijelu zemlje gdje se križaju putovi mnogih malih i srednjih poduzeća, pruža logično mjesto za laboratorij za kreativnost.

Objekti koji se koriste za izvođenje kreativnih radionica nalaze se na Fakultetu elektrotehnike i računarstva u Zagrebu, Unska ulica 9. Ovisno o veličini radionice, može se koristiti nekoliko prostorija. Veliki broj sudionika (više od 50) može koristiti prostorije namijenjene kreativnim radionicama. Položaj Fakulteta blizu je centra grada i lako dostupan javnim prijevozom, a uključuje veliki parking ispred njega što olakšava komunikaciju s različitim ključnim dionicima (javne ustanove, mala i srednja poduzeća, sveučilišta itd.). Dvije glavne sobe opremljene su svom potrebnom opremom i imaju odgovarajuću tehničku podršku. Dodatne sobe su dostupne za korištenje ako za to bude potreba.

5. SMJERNICE I KORACI ZA PROVEDBU KREATIVNE RADIONICE

- Korak 1: osnivanje (po mogućnosti) trajnog CreaLaba (na fizičkom mjestu ili online)
- Korak 2: odaberite stručnjaka za kreativnost
- Korak 3: odaberite tvrtku
- Korak 4: napravite početni sastanak s tvrtkom i definirajte izazov
- Korak 5: stručnjak za kreativnost priprema odgovarajuću kreativnu metodologiju za izvođenje kreativne radionice i određuje odgovarajuće trajanje
- Korak 6: stručnjak za kreativnost priprema dnevni red radionice s podijeljenim dijelovima (uvod i identifikacija) – trebalo bi uključivati jednosatnu pauzu za ručak ili kratke pauze za kavu
- Korak 7: kreativna radionica pomaže sa stvaranjem akcijskog plana koji sadrži sve elemente (istraživanje i razvoj, financije, marketing, zaposlenici) za razvoj nove, održive poslovne ideje

Za izvođenje kreativnih radionica koristi se CreaLab u Zagrebu. Glavna prostorija odabrana za kreativne radionice je kvadratna soba s odvojenim zatvorenim prostorima za spremanje dodatnih stolova, stolica i tehničke opreme. Ima projektor, projekcijsko platno, stolove, stolice, bijele ploče i flipchartove. Soba je

klimatizirana i ima opuštajući pogled na zelenu površinu izvan zgrade. Soba ima modernu tehničku opremu s Barco bežičnim prezentacijskim sustavom. Također ima mobilni audio/video toranj s ekranom za prezentacije, audio sustav s bežičnim mikrofonom i rotirajuću kameru sa značajkama automatskog zumiranja. Prostor se može rasporediti i podijeliti ovisno o broju sudionika. Zvučno je izoliran i uređen za radionice i prezentacije. Uz glavnu prostoriju nalaze se dodatne prostorije s infrastrukturom za pojedinačne prezentacije, konzultacije ili manje radionice.

Unutar zgrada Fakulteta postoji mnogo drugih učionica i mjesta gdje studenti provode svoje vrijeme. Stoga će biti lako uključiti i studente i istraživače u poticanje inovacija. Uz njihovu pomoć mogu se dobiti nove ideje, različite poglede na tu temu i koristiti iskustvo i znanje studenata za najbolje rezultate radionica.

Preporuča se korištenje Ciset modela za procjenu prije i nakon radionica.

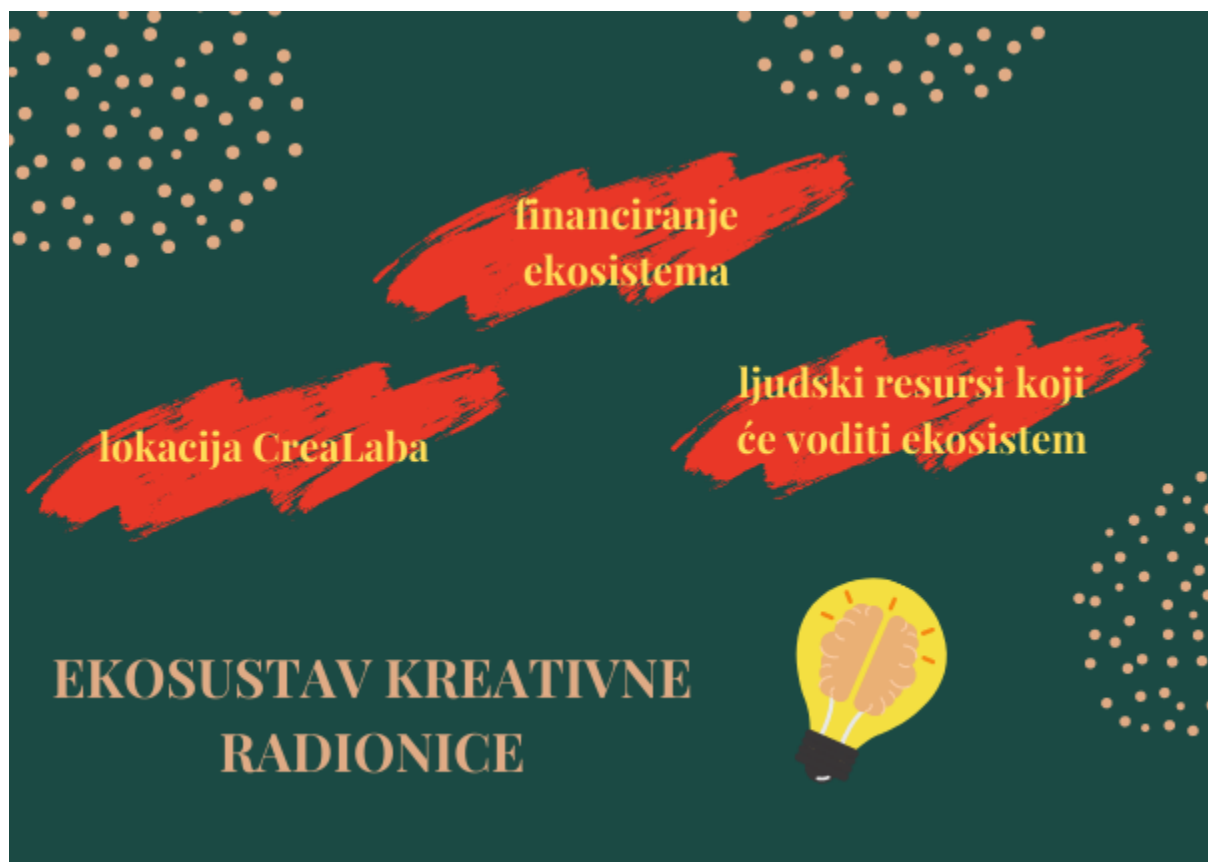
Oprema potrebna za radionice

Ne postoji posebna oprema niti tehnički zahtjevi za izvođenje kreativnih laboratorija u prostorijama Fakulteta elektrotehnike i računarstva. Sva je oprema jednostavna za korištenje, a postoji i tehnička podrška koja se može pozvati po potrebi. Upute za sve nalaze se pored svakog uređaja (poput voditelja, projektor, ekrana, audio/video tornja, utičnica itd.). Popis preporučene opreme i drugih potrepština predstavljen je u nastavku:

- Računalo za prezentaciju materijala. Postoje najmanje 4 Branco bežična USB uređaja za korištenje projektor koji se mogu spojiti na bilo koje prijenosno računalo. Za svaku pomoć na raspolaganju je tehničko osoblje.
- Brza bežična mreža dostupna je u prostorijama.
- Ako je potrebno, mogu se nabaviti dodatna računala/prijenosna računala.
- Videokonferencijski setovi, uključujući velike TV ekrane i audio/video opremu.
- Mobilni audio/video toranj s velikim ekranom za prezentacije, audio sustavom s bežičnim mikrofonom i rotirajućom kamerom sa značajkama automatskog zumiranja.
- Dvije bijele ploče s oznakama nalaze se u prostoriji. Postoje stolovi s kotačima i stolicama koji se mogu rasporediti prema potrebi za kreativne radionice i lako preurediti tijekom radionica. Sve sobe su dovoljno velike i zvučno izolirane da ne ometaju druge sudionike tijekom radionica.
- Dostupni su post-iti različitih veličina i boja, markeri, olovke različitih boja, papiri i svi drugi materijali potrebni stručnjaku za kreativnost.

6. KORACI DO IMPLEMENTACIJE EKOSISTEMA KREATIVNIH RADIONICA U HRVATSKOJ

Iskustva koja projektni partneri stječu u projektu CreaInnovation pokazala su nam da postoje tri glavna dijela ekosustava kreativne radionice: lokacija (gdje pripremiti CreaLab, kako pripremiti CreaLab), ljudski resursi (tko će biti voditelj kreativne radionice, tko će sudjelovati u kreativnim radionice, potreban je popis ljudi koji će biti pozvani kada tvrtka imati izazov koji zahtijeva određenu stručnost) i financiranje (gdje ćemo dobiti potrebna sredstva za podršku rada ekosustava kreativnih radionica).

LOKACIJA

Kreativne radionice izvode se u CreaLabu. Međutim, najbitnija je odluka gdje uspostaviti CreaLab. To ovisi o tome hoće li se CreaLab raditi na lokalnoj, regionalnoj ili državnoj razini, kao i o tome hoće li se raditi na poslovnoj, kulturnoj ili obrazovnoj razini. U procesu odlučivanja moramo uzeti u obzir i tko će financirati ekosustav radionica. Ako općina daje sredstva, bit će neophodno imati lokaciju unutar općinskih granica. Ako ga osnuje poslovna zona, tada će se lokacija nalaziti u poslovnoj zoni.

Prema navedenim primjerima, osnivač ekosustava kreativnih radionica mora pažljivo odabrati lokaciju koja će biti dostupna ciljnim skupinama i biti u skladu s primljenim sredstvima.

Kad odaberemo lokaciju, moramo dizajnirati CreaLab. Upute o prostornim uvjetima i o tome koja oprema mora biti pripremljena za CreaLab, može se pronaći u poglavlju 4.

FINANCIRANJE

Ekosustav kreativne radionice mora imati osiguran sustav financiranja. Osnivanje CreaLaba imat će troškove pripreme. Također, zaposlenici i stručnjaci koji će raditi kreativne radionice stvorit će troškove plaća i vanjske troškove.

Sredstva se mogu dobiti putem različitih kanala:

- ✓ Klijent u cijelosti plaća provedbu kreativne radionice
- ✓ Osnivač dobiva subvencije ili sredstva od poziva, a klijenti plaćaju manje
- ✓ Ekosustav kreativne radionice u cijelosti se plaća iz proračuna općine ili poslovne zone, tako da klijenti dobivaju kreativne radionice besplatno

LJUDSKI RESURSI

Uspjeh kreativne radionice uglavnom stoji na plećima ljudi koji su izabrani za provedbu radionice. Za uspješnu radionicu trebaju vam **kreativni stručnjak, administrativna pomoć** (oni koji će napisati akcijski plan) te **stručnjaci** iz područja **inovacija, održivosti i financija**. Budući da klijenti mogu doći iz poslovnog, kulturnog ili obrazovnog sektora, osnivač mora imati popis stručnjaka koji mogu obuhvatiti sva polja izazova. Iskustva s projektom također pokazuju da su **studenti, profesori, menadžeri i djeca vlasnika** izvrsna dodana vrijednost kvaliteti radionice.

Osnivač kreativnog ekosustava radionice mora uložiti puno truda u odabir pravih osoba za provedbu radionice. Od velike je važnosti imati i regulirani proračun za troškove osoblja i stručnjaka.

7. PROVEDENE RADIONICE U HRVATSKOJ

Broj razvijenih nacionalnih radionica: 4

Broj malih i srednjih poduzeća koja su sudjelovala: 4

Tipologija malih i srednjih poduzeća: 3 urbana, 1 ruralno

Razina inovacijskog kapaciteta poduzeća: umjerena

Pojedinosti o malim i srednjim poduzećima te datumi održavanja radionica prikazani su u sljedećoj tablici:

Datum radionice	Naziv malog ili srednjeg poduzeća	Grad malog ili srednjeg poduzeća	Web stranica malog ili srednjeg poduzeća
6/4/2019	Consultecca	Zagreb	http://www.consultecca.org
7/1/2019	Beliva	Zagreb	http://www.ivabele.com
7/16/2019	Obećana zemlja	Zagreb	http://www.obecana-zemlja.hr
11/18/2019	IDA Nova	Klanjec	http://www.kupinovovino.com

Sve su tvrtke imale manje od 10 zaposlenika i bile su u procesu širenja svoje tvrtke. Sektori na koje su navedena mala i srednja poduzeća usmjerena su zdravstvena usluga, obrazovanje, podučavanje i savjetovanje, prirodna kozmetika, hrana i piće. Pojedinosti su prikazane u sljedećoj tablici:

Naziv malog ili srednjeg poduzeća	Kontakt osoba malog ili srednjeg poduzeća	Sektor u kojemu malo ili srednje poduzeće djeluje
Consultecca	Rosana Svetić Čišić	Zdravstvene usluge
Beliva	Iva Belé	Obrazovanje, podučavanje i savjetovanje
Obećana zemlja	Mirela Kos	Prirodna kozmetika
IDA Nova	Igor Jambrešić	Hrana i piće

Imaju velik interes za inovacije, a s obzirom na njihovu veličinu imaju i velike kapacitete za inovacije.

Razina održivosti inovacija koje se provode prema Ciset modelu

Konačni Ciset rezultati prikazani su u sljedećoj tablici. Pokazuju prilično visok nivo početne razine inovacije s konačnim rezultatom višim za 1.14, a prosječna ocjena inovacija je 7.57.

Naziv malog ili srednjeg poduzeća	Prije	Poslije	Delta
ConsulTECCA	8.29	8.86	0.57
Beliva	8.86	9.14	0.28
Obećana zemlja	5.57	6.71	1.14
IDA Nova	3.00	5.57	2.57
prosjeak	6.43	7.57	1.14

Sve su tvrtke ispunile Ciset model prije i nakon radionice, a prosjek svih ocjena povećan je u svim malim i srednjim poduzećima. Kreativni stručnjaci predložili su da nastave raditi s malim i srednjim poduzećima nakon radionice kako bi osigurali da kreirane ideje budu uspješno oblikovane u vrijedne nove proizvode ili usluge za mala i srednja poduzeća.

Broj novih poslovnih ideja kreiranih za zeleni sektor i njihov kratki sažetak

Tijekom radionica nastale su mnoge kreativne ideje. Zbog vremenskog ograničenja, samo je nekoliko ideja uvršteno u proces detaljne analize i kreiranja ideje koja se može koristiti kasnije. Sve su tvrtke razvile akcijski plan kako bi mogle nastaviti raditi na kreiranim idejama.

Održane su radionice za 4 mala i srednja poduzeća te njihove članove, primjenjujući inovativne pristupe pod vodstvom tri stručnjaka. Tijekom radionica nastalo je mnogo novih ideja, uključujući sljedeće:

- Izrada nove marketinške strategije
- Kreiranje novih linija proizvoda
- Stvaranje novog pristupa kupcima
- Izmjena postojećih proizvoda
- Izrada nove aplikacije
- Redefinicija ciljnog tržišta
- Razvoj novog poslovnog pristupa
- Izgradnja novih komunikacijskih kanala

Koristi za mala i srednja poduzeća proizlaze iz prakse kreativnih procesa i predanosti provedbi razvijenog akcijskog plana

Mala i srednja poduzeća bila su zadovoljna i zahvalna na prilici da se uključe u tako izvrstan projekt, organizaciju ove vrste radionice i razmjenu poduzetničkih ideja. Rekli su da im je cijeli dan bio sjajan, pun inspiracije i nevjerojatnih mogućnosti digitalne tehnologije te da su sigurni da će u budućnosti koristiti

rezultate ovih aktivnosti. Radionica je na mnogo načina ispunila i premašila početna očekivanja malih i srednjih poduzeća. Jedna od prednosti za njih bila je ta što su mogli imati kreativnu raspravu s ljudima koji imaju različite poglede na teme i steći multidisciplinarnu perspektivu o njima.

Cijeli postupak predvodila su tri stručnjaka iz različitih sektora koji su mala i srednja poduzeća vodili do kreativnog načina rješavanja problema. Svi članovi iz malih i srednjih poduzeća pokazali su snažnu predanost za provođenje akcijskih planova u praktične akcije i provedbu kreiranih ideja.

8. ZAKLJUČCI

Inovacije i održivi razvoj malih i srednjih poduzeća imaju presudnu ulogu u razvoju cijele regije. Kreativnost je bitan čimbenik u procesu razvoja. Iskustva u projektu pokazala su nam važnost kreativnosti u razvoju inovativnih ideja za mala i srednja poduzeća. Poduzetnici su stekli važan uvid u to kako proizvesti inovativnu ideju za svoje poslovanje.

Sve je veći interes i svijest o ulozi te važnosti kreativnosti i inovacija u Europi. Europa treba ojačati svoju sposobnost kreativnosti i inovacija kako bi mogla učinkovito odgovoriti na razvoj društva znanja i postati konkurentnija u ekonomskom i socijalnom smislu. Znanje i inovacije smatraju se srcem europskog rasta.

Kreativnost i inovacije su prepoznati u Republici Hrvatskoj i prikazani u strategijama u drugom poglavlju ovog dokumenta. Postoje različiti programi financiranja koji potiču inovacije i kreativnost.

Ekosustav kreativne radionice mora na odgovarajući način ispunjavati najmanje tri kategorije da bi imao uspješne rezultate - lokacija, financiranje i ljudski resursi. Organizacija ekosustava kreativne radionice mora pažljivo odabrati lokaciju koja će biti dostupna ciljnim skupinama i biti u skladu s primljenim sredstvima. U hrvatskoj vrijede slični propisi i uvjeti kao u većini zemalja Europske unije.

Kreativna radionica izvodi se u programu CreaLabs. CreaLabs su idealno okruženje za poticanje kreativnosti i inovativnosti. U hrvatskoj je CreaLabs оформljen u prostorima Fakulteta elektrotehnike i računarstva gdje su održavane radionice koje su vodili kreativni eksperti.

U hrvatskoj su održane radionice za 4 mala i srednja poduzeća te njihove članove, primjenjujući inovativne pristupe pod vodstvom tri stručnjaka. Tijekom radionica nastalo je mnogo novih ideja. Mala i srednja poduzeća bila su zadovoljna i zahvalna na prilici da se uključe u tako izvrstan projekt, organizaciju ove vrste radionice i razmjenu poduzetničkih ideja. Rekli su da im je cijeli dan bio sjajan, pun inspiracije i nevjerojatnih mogućnosti digitalne tehnologije te da su sigurni da će u budućnosti koristiti rezultate ovih aktivnosti. Jedna od istaknutih prednosti za mala i srednja poduzeća bila je ta što su mogli imati kreativnu raspravu s ljudima koji imaju različite poglede na teme i stjecanje multidisciplinarne perspektive o njima.

Cijeli postupak predvodila su tri stručnjaka iz različitih sektora koji su mala i srednja poduzeća vodili do kreativnog načina rješavanja problema. Svi članovi iz malih i srednjih poduzeća pokazali su snažnu predanost za provođenje akcijskih planova u praktične akcije i provedbu kreiranih ideja.

Kreativnost nudi mnogo novih ideja, ali te ideje nisu inovacije dok se ne provedu. Netko mora riskirati i izručiti nešto da bi se kreativna ideja pretvorila u inovaciju. Zaključak svih ljudi koji su sudjelovali na radionicama, bilo kao mala i srednja poduzeća, podrška, organizatori, stručnjaci ili gosti, bilo je da se takve radionice trebaju nuditi češće i da su postigle veliki uspjeh. Količina sudjelovanja malih i srednjih poduzeća bila je velika i premašila je naša očekivanja. Prijedlog je da se nastavi proces kreativnosti čak i nakon radionice kako bi se mala i srednja poduzeća još više potaknulo na primjenu akcijskog plana (u obliku prateće radionice ili dodatnih smjernica).

